

متن پرسش

سلام: مرحوم مطهری در مورد حضرت محی الدین می‌فرمایند: «اثر دیگر او کتاب فصوص الحکم است، گرچه کوچک است، ولی دقیقترین و عمیقترین متن عرفانی است، شروح زیادی بر آن نوشته شده است. در هر عصری شاید دو سه نفر بیشتر پیدا نشده باشد که قادر به فهم این متن عمیق باشد». حقیق که چندی بعضاً اجمالاً نظری به فصوص دارم با اینکه مقدمات چندانی طی نکردم و نمی‌دانم چه شد که بر سفره شیخ توفیق شد بنشینم احساس نمی‌کنم که آنقدرها هم متن دشواری باشد و شاید تفکر شیخ کلیدهایی می‌خواهد که با آن به سراغ دفرینه هایش رفت اگر چه در بادی امر دشوار می‌نماید از طرفی می‌گویم شاید شهید راست می‌گوید در یکی از سایت‌ها به نقل از جناب نصر آمده است که یک روز علامه به من داستان می‌فرمودند: «من در تبریز فصوص الحکم خوانده بودم و گمان می‌کردم که بسیار خوب همه چیز را بلد هستم تا این‌که به نجف رفتم. در آن‌جا شیخ واحد العین که از عرفای بزرگ بود، درس فصوص می‌داد. رفتم به آن‌جا و نشستم و دیدم که تمام در و دیوار، فصوص می‌خواندند و هیچ چیز از فصوص بلد نبودم. خیال می‌کردم که بلدم و آنجا برای اولین بار با حقیقت عملی و درونی این کتاب بزرگ آشنا شدم.» بنابراین شاید توهم فهم دارم از طرفی برداشتی از فصوص داشتم دیدم تایید فرمودید خلاصه در خوف و رجای فهم شیخیم امید که رهنمایی فرمایید بله مصباح پر از دست انداز فلسفی بود و ثقیل و چیز چندانی دستگیرم نشد، ولی فصوص آبیست روان و در جانم روان.

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: مسلماً فصوص الحکم ابن عربی دارای نکاتی ژرف و از مو باریک‌تر است. و این نسل به جای آن‌که در مقابل آن مقاومت کند، سعی دارند آن نکات را درک کنند و از این جهت حتی حضرت امام خمینی «رضوان الله تعالی علیه» سوره‌ی «حمد» را در عین عمق عرفانی آن علناً مطرح فرمودند. موفق باشید